

UE va regândi regulile bugetare la realitățile post-pandemie

Uniunea Europeană va lansa marți o procedură de consultare pentru cea de-a patra reformă a regulilor fiscale cunoscute sub denumirea "Pactul de Stabilitate și Creștere", în ideea de a alinia regulile care guvernează bugetele naționale la realitățile post-pandemie care includ datoriile publice mai mari și costuri ridicate pentru tranziția la economia verde, informează Reuters.

Pe parcursul acestei reforme, care cel mai probabil va dura până la finele lui 2022, guvernele, economistii și academicienii vor dezbate de asemenea cum să simplifice Pactul de Stabilitate și Creștere, care a devenit atât de complex încât puțini oameni îl înțeleg pe deplin.

Ceea ce a început în 1997 cu două regulamente și o rezoluție care se întindeau pe un total de 12 pagini s-a multiplicat de mai multe ori și acum este însoțit inclusiv de un manual de utilizare care se întinde pe 108 pagini și este adus la zi în fiecare an de Comisia Europeană.

Obiectivul principal al Pactului este acela de a proteja valoarea monedei euro prin limitarea împrumuturilor guvernelor, pentru că zona euro are o singură politică monetară care stă la baza monedei sale unice, înșa fiecare din cele 19 state din zona euro își fixează propria sa politică bugetară.

Această situație a generat numeroase fricțiuni de-a lungul anilor astfel că în 2002 președintele de atunci al Comisiei Europene, Romano Prodi, a catalogat Pactul de Stabilitate și Creștere drept 'stupid', o evaluare pe care și-o menține și astăzi. "Mi-a creat numeroase probleme la acea dată dar, ulterior, majoritatea oamenilor au spus că a fost decizia corectă pentru că au văzut cum în perioade dificile Pactul nu a funcționat. Nu cred că am greșit", a declarat Romano Prodi.

Până acum Pactul de Stabilitate și Creștere a fost modificat de trei ori, în 2005, când Franța și Germania nu au acceptat să aplice ele însele regulile Pactului, precum și în 2011 și 2013 în perioada crizei datoriilor suverane pentru a asigura piețele că investițiile în euro sunt sigure.

Modificările care vor fi dezbătute acum sunt de asemenea o reacție la o criză, de data aceasta la cea provocată de pandemia de COVID-19 care a dus nivelul mediu al datoriei publice în zona euro până la aproximativ 100% din Produsul Intern Brut de la o medie de 60-70% la începutul anilor 90 când au fost elaborate regulile Pactului.

Conform regulilor actuale, reducerile anuale ale datoriilor cerute de Pactul de Stabilitate și Creștere sunt pur și simplu nesustenabile pentru țări cu datorii de 160% din PIB cum este Italia sau de peste 200% cum este Grecia.

"O tînă a datoriilor de 60% din PIB avea sens atunci cînd a fost negociat Tratatul de la Maastricht dar nu mai are sens acum. Capacitatea guvernelor de a-și finanța datoriile est mai mare în prezent decît era presupusa în Tratatul de la Maastricht așa că acesta este unul din elementele la care va trebui să ne uităm", a apreciat Klaus Regling, șeful fondului de salvare al zonei euro și fost președinte al departamentului economic al Comisiei Europene

Cu toate acestea, deși mulți miniștrii ai Finanțelor cred că cerințele privind reducerea datoriilor sunt mult prea stricte în contextul post-pandemie, deocamdată nu există un acord dacă ele pot fi revizuite prin interpretarea legilor actuale sau printr-o modificare mai dificilă a textului legilor.

O altă provocare este aceea de a asigura că regulile nu limitează capacitatea de acțiune a guvernelor statelor membre într-un moment cînd UE trebuie să mobilizeze sute de miliarde de euro pentru a aduce emisiile de CO₂ la zero până în 2050.

Un studiu realizat de centru de reflexie Bruegel pentru reuniunea din septembrie a ministrilor europeni ai Finantelor arata ca este nevoie de investitii publice suplimentare, de ordinul a 0,5%-1,0% din PIB, numai în acest deceniu pentru ca UE sa poata sa îsi atinga obiectivele climatice. În acest context, cercetatorii de la Bruegel au propus scutirea investitiilor destinate combaterii schimbarilor climatice din calcul deficitului.